

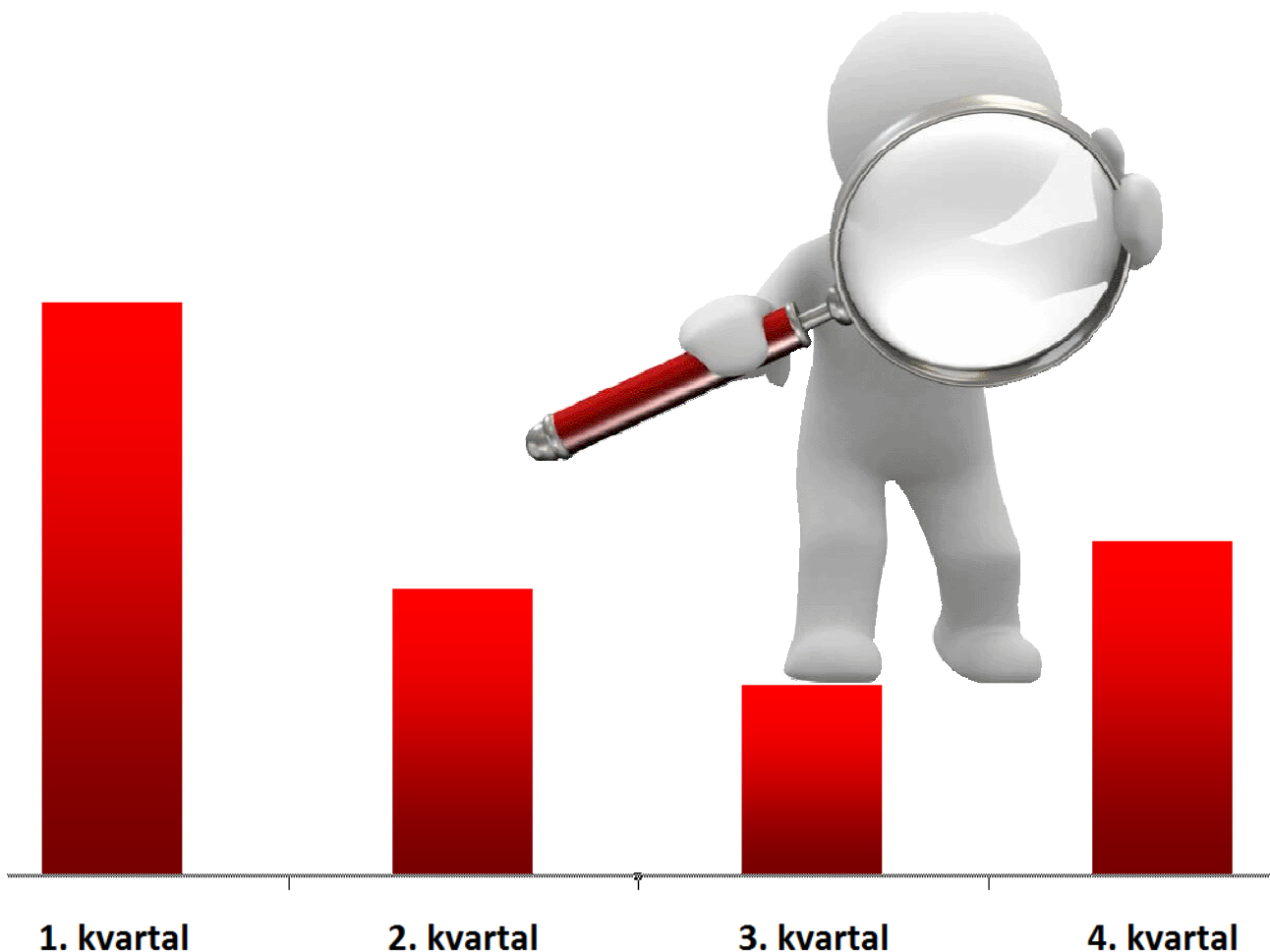

TUN

Trælasthandlerunionen

Øjebliksbillede

1. kvartal 2012

TUN ØJEBLIKSBILLEDE 1. kvartal 2012

Denne udgave af TUN øjebliksbillede dækker 1. kvartal. I rapporten vil TUN beskrive samfundsudviklingen og dens betydning for trælasthandlere og byggemarkeder.

I den følgende rapport vil vi se nærmere på den verdensomspændende krise, og hvilken effekt den har haft på Danmark og branchen - TUN ser nærmere på nøgletallene og på de politiske handlinger eller mangel på samme, der har påvirket aktiviteten hos trælasthandlere og byggemarkeder i 1. kvartal 2012.

Yderligere vil vi give vores bud på hvad der skal til, for at normalisere forholdene yderligere for byggebranchen.

Et øjebliksbillede af samfundsøkonomien

- Dansk Økonomi oplever svag fremgang i 1. kvartal 2012 og er ude af recessionen

Danmark oplever en svag vækst i 1. kvartal 2012 og tallene er bedre end ventet. BNP går ifølge Danmarks Statistiks foreløbige beregninger, frem med 0,3 %, hvilket sender Danmark ud af recessionen. Den samlede indenlandske efterspørgsel steg med 1,2 % som følge af vækst i det private forbrug, det offentlige forbrug og investeringerne.

I Euroområdet er der nulvækst imens USA voksede med 0,5 %. Der er positive tal at hente fra et af Danmarks førende eksport markeder i Sverige, hvor BNP voksede med 0,8 % i 1. kvartal, og det kan være med til at holde hånden under dansk eksport, der ellers lider under den generelle nulvækst i euroområdet.

Renten er desuden blevet nedskrevet af Nationalbanken, for at svække den danske krone over for euroen og derved styrke konkurrenceevnen. Det sikrer at Danmark, stadig regnes som en sikker havn at parkere pengene i, og har yderligere potentiale til at sætte gang i den indenlandske efterspørgsel.

Regeringen har fremlagt spændende initiativer, der skal holde hånden under Dansk økonomi og byggebranchen. Vi vil se nærmere på disse og komme med vores bud på, hvad der skal til at stimulere branchen i en positiv retning.

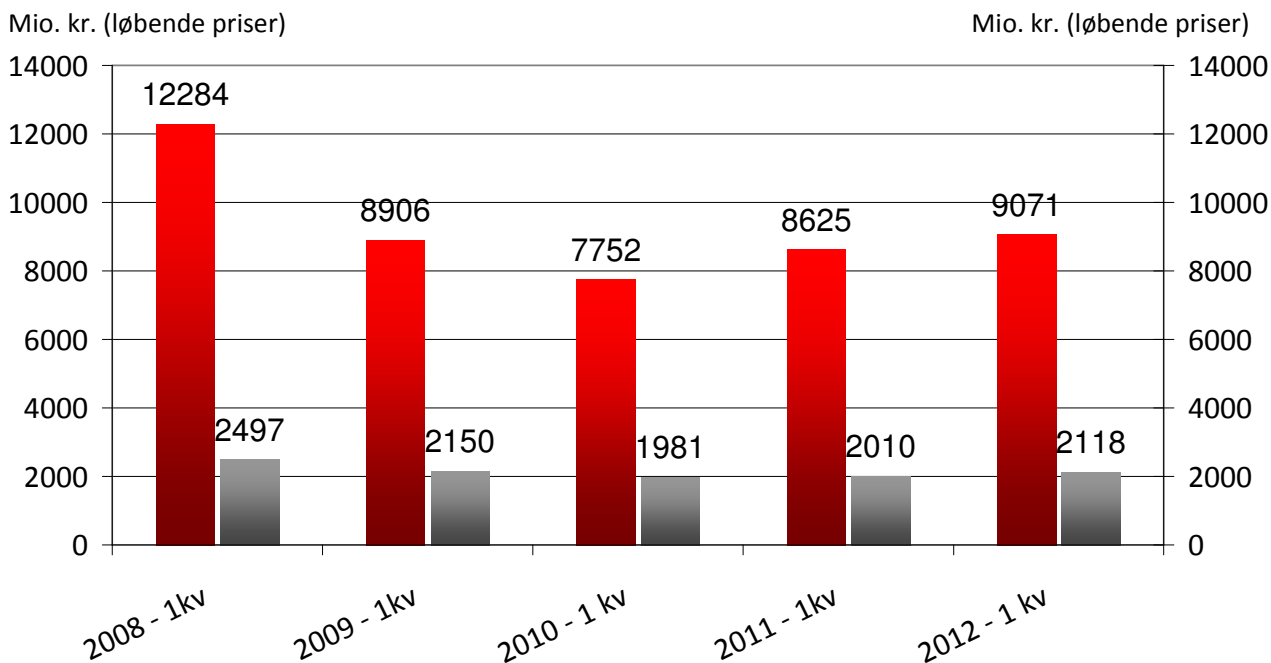
Et øjebliksbillede af branchen

Indenlandsk Salg i Trælast og Byggemarkeder.

Det indenlandske salg med trælast er i 1. kvartal 2012 26 % mindre end salget i 1. kvartal 2008. Men dette var også før krisen fik fat, og da højkonjunktoren var på sit højeste. Sammenlignes 1. kvartal 2010/2011 ligger salget hhv. 17 % højere end 2010 og 5 % højere end 2011. Grundet normale sæsontendenser er der fald fra 4. kvartal 2011 til 1. kvartal 2012, hvilket ikke er større end normalt.

1. kvartal starter året i fremgang i det indenlandske salg i byggemarkeder og værktøjsmagasiner med en fremgang på 5,3 % i forhold 1. kvartal 2011, og 6,9 % højere end 1. kvartal 2010. Det er dog en svag fremgang, der skyldes den lave efterspørgsel. Dette er også normale tendenser, da det er en sæsonafhængig fremgang. Det positive er at finde i 4. kvartal 2011 i byggemarkeder og værktøjsmagasiner, her er det hhv. 2 % højere end 4. kvartal 2010 og 4,5 % højere end 2009.

1 kvartal 2008-2012 Indenlandsk Salg

Kilde: Danmarks Statistik og TUNs egne beregninger

■ Trælasthandel ■ Byggemarked

Indenlandsk Salg: Engroshandel med trælast i mio. kr

2008				2009			
1 kvartal	2 kvartal	3 kvartal	4 kvartal	1 kvartal	2 kvartal	3 kvartal	4 kvartal
12284	14869	12978	11025	8906	10627	10442	9201
2010				2011			
1 kvartal	2 kvartal	3 kvartal	4 kvartal	1 kvartal	2 kvartal	3 kvartal	4 kvartal
7752	10633	10433	9512	8625	11497	10905	10130
Indenlandsk salg i 1 kvartal 2012				9071 i mio. kr			

Kilde.: Danmarks Statistik

Indenlandsk Salg: Er Byggemarkeder og værktøjsmagasiner i mio. kr

2008				2009			
1 kvartal	2 kvartal	3 kvartal	4 kvartal	1 kvartal	2 kvartal	3 kvartal	4 kvartal
2497	3296	2892	2589	2150	2899	2653	2396
2010				2011			
1 kvartal	2 kvartal	3 kvartal	4 kvartal	1 kvartal	2 kvartal	3 kvartal	4 kvartal
1981	2875	2737	2443	2010	3057	2672	2505
Indenlandsk salg i 1 kvartal 2012				2118 i mio. kr			

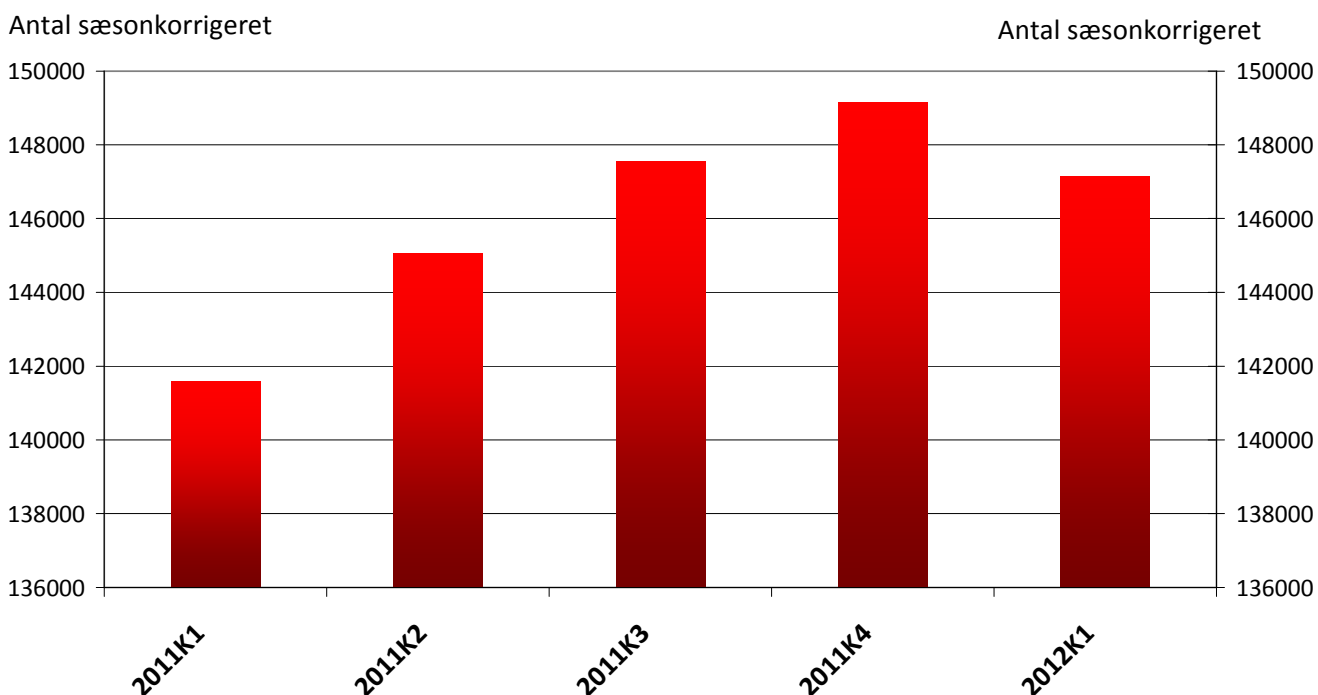
Kilde.: Danmarks Statistik

Det er positive tendenser at begge nøgletal for trælasthandlere og byggemarkeder er i kvartalsmæssig kontinuerlig fremgang siden 2010. Begge opgørelser ligger dog stadig under niveauet fra før krisen.

Byggebeskæftigelsen oplever lille fald

Byggebeskæftigelsen faldt med 1,3 % fra 4. kvartal 2011 til 1. kvartal 2012, når der tages højde for normale sæsonudsving. Det er dog værd at nævne, at målt på et år er beskæftigelsen steget med 3,9 % eller 5569 personer siden 1. kvartal 2011. Byggebeskæftigelsen havde ellers været kontinuerlig stigende siden 4. kvartal 2010, hvor beskæftigelsen lå på 141.847. Fremgangen i beskæftigelsen er der flere årsager til. Den forhenværende regerings indførelse af boligjobordningen der sikrer fradrag til udførte renovationer hos privatpersoner og dermed en reducere af sort arbejde, og har sammen med stigende energipriser fået renovationslysten til at stige.

Byggebeskæftigelse 1 kvartal 2012

Kilde: Danmarks Statistik

Den nye regering har planlagt en omlægning af denne fradragsordning, hvilket vil sige fradraget kun går til energi og klimavenlige løsninger, og det har medført endnu en stigning i 4. kvartal 2011, da flere personer vil udnytte ordningen inden den afskaffes. Desuden har skybruddet i sommeren 2011 medvirket til en stigning i beskæftigelsen, da der har været en øget efterspørgsel på reparationer. På trods af positive tendenser kan det ikke ignoreres at beskæftigelsen er på et meget lavt niveau i forhold til før krisen, og derfor er det glædeligt nyt for beskæftigelsen i byggebranchen at regeringen har fremrykket offentlige investeringer med henblik på at få sat gang i boliginvesteringer. Den nylig indgåede energiaftale i folketinget skal, i følge regeringen, sætte skub i energieffektiverende løsninger og renoveringer. Men dette er for uambitiøst og TUN så gerne en Energiaftale, der havde BoligJobordningen som supplement.

Udover Energiaftalen har regeringen også indgået en Boligaftale, og der forventes at der renoveres ca. 40.000 boliger, og at der skabes mere end 9000 jobs over tre år. Denne Boligaftale, hilser TUN velkommen, og det kan være med til at sætte gang i omsætningen hos trælast og byggemarkeder på grund af øget beskæftigelse blandt håndværkere. Desuden er der her mulighed for at sikre energieffektive boliger. En anden glædelig nyhed for byggebeskæftigelsen er den nye skattereform, der ligger op til at lukke skattemuthullet for østeuropæisk arbejdskraft. Det gøres ved at det såkaldte rejsefradrag nedsættes fra 50.000 til 25.000. Det kan håbes at smitte af på det indenlandske salg i trælast og byggemarkeder, der vil have glæde af flere håndværkere i

beskæftigelse, da det automatisk vil sætte gang i efterspørgsel hos trælasthandlere og byggemarkeder.

Konkurser

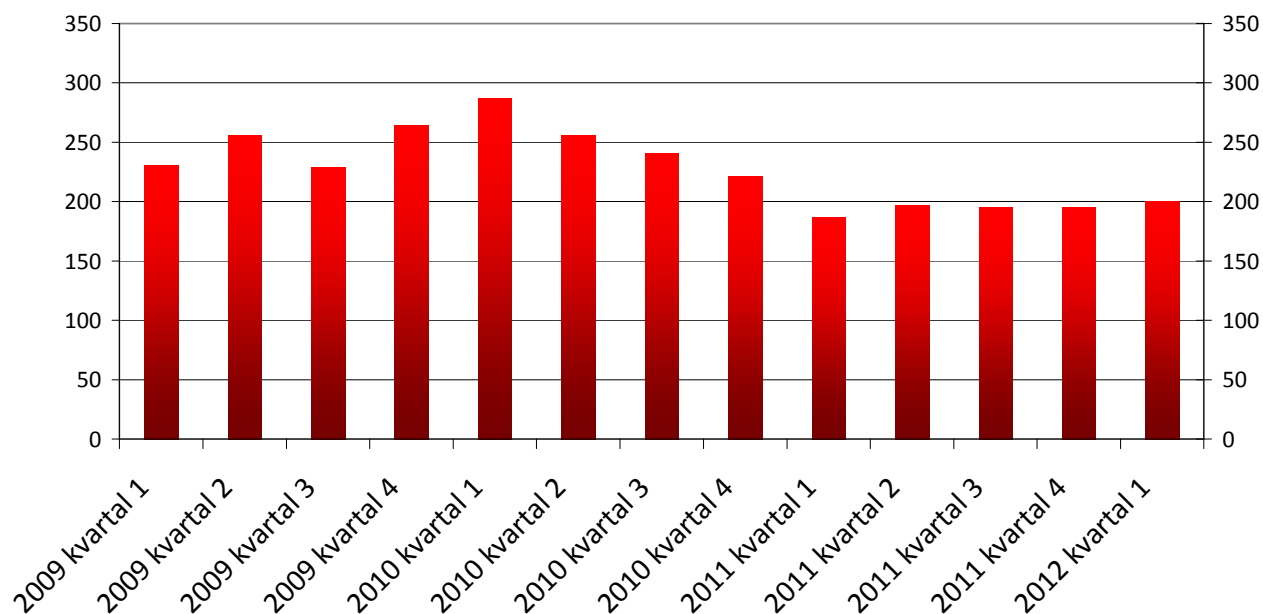
Den verdensomspændende krise har medført en konsekvens i form af mange konkurser i bankverdenen, hvilket har fået bankerne til at stramme deres kreditpolitik. Den stramme kreditpolitik blandt bankerne er især gået hårdt ud over byggeriet og siden 2008 har der været et rekordhøjt antal konkurser i branchen i løbet af lavkonjunktoren. Heriblandt lovende virksomheder der har måtte stoppe driften helt eller begrænse deres ordrebeholdning, da de nødvendige investeringer ikke har været mulige at foretage, grundet bankens modvillighed til at hjælpe en konjunkturfølsom branche som byggeriet. Vi må håbe at regeringens nye udviklingspakke, kan være med til at give virksomhederne i branchen længere snor, og derved give dem mulighed for at foretage nødvendige investeringer, og en mulighed for at gennemføre de indeværende ordrer. Den nye skattereform ligger yderligere op til at styrke betingelserne for virksomheder i byggebranchen, og supplere udviklingspakken ved at fjerne iværksætterskatten på selskabers avance fra unoterede porteføljeaktier. Dette kan sikre bedre finansieringsmuligheder, da avancen fremover beskattes lempeligere.

Konkurserne forholder sig stort set uændret i 1. kvartal 2012, og der er kun 5 flere antal konkurser end 4. kvartal 2011. Hele 2011 har været kendetegnet ved et relativt lavt antal af konkurser sammenlignet med årene før, og antallet af konkurser for 2011 endte på 774 konkurser.

Konkurser kvartaloversigt 2009-2012

Antal konkurser

Antal konkurser

Kilde: Danmarks Statistik og TUNs egne beregninger

På grund af regeringens ekspansive finanspolitik med fremrykkede investeringer, bliver det vurderet, at stabiliseringen af konkurser vil fortsætte og måske falde endnu mere. Sammenlignes 1. kvartal 2009 med 1. kvartal 2012 er der i 2012 31 færre konkurser, og sammenlignes 2010 er der 87 færre konkurser. Selvom konkursniveauet er lavere end år 2009-2010, er niveauet for konkurser stadig på et alt for højt niveau.

Påbegyndt etageareal

Det påbegyndte byggeri giver en indikation om aktiviteten og profitabiliteten i byggebranchen. Fra 2008 - 2011 er etagebyggeriet faldet med 50,8 %, og antal påbegyndte boliger er faldet total med 28 %. På trods af den lave udlånsrente der har været i Danmark over de senere år, så er det knap så optimistiske tal der præger det påbegyndte byggeri. Der er desuden et stort udbud af erhvervsbygninger, og mange bygninger står tomme bl.a. fordi arbejdspladserne er rykket til lande med lavere lønudgifter. Men også stramningen af kreditpolitikken har bidraget til at bygninger nu står tomme.

Påbegyndt byggeri 2008-2012									
1000 kvm. Etage areal	2008	1 kv	2009	1 kv	2010	1 kv	2011	1 kv	2012 1kv
Helårsbeboelse	2653	768	1581	386	1870	345	1595	434	333
Erhvervsbyggeri	5129	1244	2941	1047	1961	336	1923	495	535
Andet	1418	325	1286	282	1141	208	1005	252	176
Etagebyggeri i alt	9200	2337	5808	1715	4972	889	4523	1181	1044
Påbegyndte antal boliger 2008-2011									
Antal									
En families huse	20116	6071	9759	2450	13402	2204	10959	3304	2039
Etageboligbebyggelse	7908	2054	5167	1834	6404	1480	9100	1057	2058
Boliger i alt	28024	8125	14926	4284	19806	3684	20059	4361	4097

Kilde.: Danmarks Statistik og TUNs egne beregninger

Erhvervsbyggeriet er faldet kontinuerligt siden 2008, men det har regeringen nu planlagt at sætte en stopper for via. den nye vækstkaution i Udviklingspakken. (se mere under politiske initiativer.) Vækstkautionen har til formål at sætte en garanti på pengeinstitutternes udlån til små og mellemstore virksomheder. Vækstkautionen ydes til finansieringen af erhvervsbyggeri. Spørgsmålet er dog stadig om det vil have nogen effekt på byggeriet, da der i forvejen er et stort udbud af erhvervsbygninger.

Ser vi på nybyggeriet ved en families huse og etageboligbebyggelse er der i 1. kvartal sket et samlet fald, og grundet den usikre tilstand i Europa må det forventes at falde igen, og mange flere boliger står til at blive fuldført i stedet for at blive påbegyndt, hvilket ikke er optimalt for trælasthandlere og byggemarkeder da efterspørgselen automatisk vil falde.

Hvad så med fremtiden?

Der er med regeringens skattereformudspil lagt op til en lettelse af topskatten, hvilket er et fint initiativ, da det kan medføre større arbejdsudbud og muligheder for at øge produktiviteten i virksomhederne i branchen. Med en lettelse af topskatten får håndværkerne nu en større belønning for hårdt arbejde, hvilket er positivt for fremtidens produktivitet, og det kan smitte af på håndværkernes leverandører, nemlig trælasthandlere og byggemarkeder.

Der er fra regeringens side planlagt en vækst i det offentlige forbrug og investeringer samt tilbagebetaling af efterlønsbidrag, hvilket kan have potentiale til at skabe en øget efterspørgsel hos forbrugerne. Regeringen har længe varslet en ekspansiv finanspolitik med retorik som kick-start og "investere sig ud af krisen", hvilket medfører en større vækst i Danmark end i resten af EU. Den økonomiske usikkerhed i EU er dog en stor trussel, og vil kunne medføre et økonomisk tilbageslag. Danmark vil dog være bedre stillet end de fleste lande i Euroområdet, på grund af vores relativt sunde økonomi og lave gæld. En mistillid til lande i Sydeuropa vil også få investorerne til at kigge mod Danmark, og økonomien vil blive støttet af en lav rente som følge af tilliden til den danske økonomi. En yderligere positiv nyhed er at Danmarks nærmarked i Sverige oplever fremgang i BNP på 0,8 %. Det så ud som en brat opbremsning i svensk økonomi i 2011, men de er tilbage på banen, hvilket vil smitte af på Danmarks eksport.

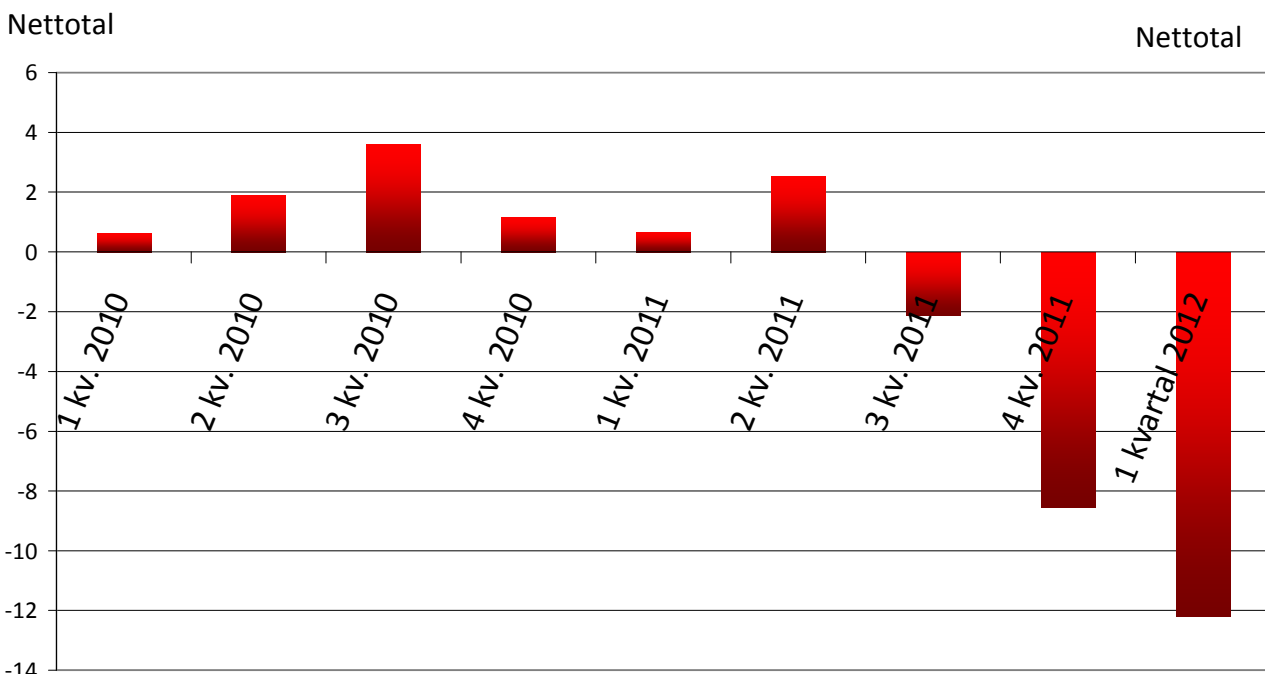
Det er positivt for byggeriet med de fremrykkede investeringer, og indtil videre glæder vi os over de planlagte investeringer der har potentiale til at hjælpe trælasthandlere og byggemarkeder. I fremtiden vil den nye udviklingspakke kunne forvente at bringe konkurserne yderligere ned og øge beskæftigelsen. Pakken har til formål at yde finansiel sikkerhed til små og mellemstore virksomheder, der så kan fortsætte deres drift og opfylde deres vækstpotentiale ved at gennemføre investeringer, samt at kunne fuldføre byggeopgaverne. En yderligere stabilisator for branchen vil kunne være at bibeholde BoligJobordningen, og supplere den nye energiaftale, hvilket vil kunne virke som et dobbelttakket sværd, da der så både vil være en reducere af sort arbejde, og et incitament for at energieffektivisere boligen. Denne investering vil kunne betale sig hjem igen da sort arbejde vil blive til hvidt, og ser vi imod vores broderland Sverige, har den svenske udgave af

BoligJobordningen været en succes, og der er reelt sket en fremgang i efterspørgslen på renovationer og en reducereing i sort arbejde. TUN hilser imidlertid initiativet til at investere i energiaftalen velkommen, da vi så får ekstra fokus på energieffektiviserende løsninger, der kan styrke Danmarks konkurrencemæssige fordel globalt i fremtiden. Danmark bliver således frontkæmpere på et område der er så vigtigt for fremtidens energiforbrug, og opnår højt vurderet know how i energieffektiviserende løsninger.

Forbrugernes forventninger en nedadgående tendens

For at få et billede af den fremtidige økonomiske situation i Danmark, kan vi se nærmere på forbrugertillidsindikatoren, der netop kan give et billede af om danskerne fortsætter i opsparingsmønsteret, eller om de er villige til at begynde at forbruge og investere i boligforbedringer. Forbrugertillidsindikatoren belyser befolknings syn på den aktuelle og fremtidige situation. Forbrugerne var optimistiske gennem 2010 til 3. kvartal 2011, og det afspejler sig i en stabil forbrugertillid, hvor forbrugerne vurderede at deres økonomiske situation vil være bedre om et år end den er i dag. Tendensen i 4. kvartal 2011 og 1. kvartal 2012, er at forbrugerne vurderer at både familiens og Danmarks økonomiske situation i dag er dårligere end for et år siden, og at Danmarks økonomi vil være dårligere om et år, end den er i dag.

Samlet Forbrugertillid Kvartalsoversigt

Kilde: Danmarks Statistik og TUNs egne beregninger

Tallene fra 1. kvartal skaber ikke grund til optimisme når vi skal se på salget i trælast- og byggemarkeder. Forbrugerne er påvirket af usikkerheden på de finansielle markeder der har været kendetegnet ved en udsigt til periode med lav vækst, faldende realløn, en stigende ledighed og en øget bekymring for arbejdsløshed hos forbrugerne, der reagerer på at ville spare op til hårde tider i stedet for at forbruge. Det kan skade efterspørgslen, men det kan håbes at den ekspansive finanspolitik skaber ro hos forbrugerne igennem 2012, og at den europæiske gældskrise ikke bliver yderligere forværret da Dansk økonomi så vil opleve en flad effekt af finanspolitikken.

Seneste Politiske Initiativer, 1 kvartal, 2012

- . Energifaftale. –

Energi aftalen skal være med til at stimulere renoveringslysten i samfundet. Udover at renovere eksisterende bygningsmasse skal den sætte fokus på mere energirigtige løsninger. Det er besluttet med finansloven at indføre en tilskudspulje for energirenovering i boliger i 2013 og 2014 - med 500 mio. kroner hvert år. Den nye pulje af støttekroner afløser den eksisterende Boligjobordning, og fra 2013 kan borgere kun få støtte til byggerenoverings-projekter, hvis de er energiforbedrende. Endvidere er der bevilget 30 mio. til energirenovering af bygningsmassen inden udgangen af 2013. Disse initiativer hilser TUN velkommen da det har potentialet til at sætte gang i efterspørgeselen hos trælasthandlere og byggemarkeder samt et øget fokus på energirigtige løsninger. Men TUN understreger vigtigheden af at bibeholde den nuværende fradragsordning BoligJobordning som en supplerende løsning.

- . Udviklingspakken. -

En aftale er indgået imellem S, SF, RV, Venstre, DF, Liberal Alliance og de Konservative, til at fremme små og mellemstore virksomheders finansiering.

Dette er en god nyhed for en konjunkturfølsom branche, som byggeriet. Udviklingspakken kan være med til at sænke konkursniveauet i byggebranchen og samtidig sørge for at virksomhederne kan gennemføre planlagte investeringer og opfylde deres ordrebog. (**Læs mere her**)

- . Ny boligaftale.-

Landsbybyggefonden renoveringsaftale er efter aftale mellem regeringen og V, K, DF, og Liberal Alliance, blevet forhøjet med 4,1 mia. kr. Dermed er den samlede investeringsramme til renoveringsprojekter 6,8 mia. kr. i 2012. I årene 2011 til 2016 er der nu afsat 25,1 mia. kr. Med denne aftale er der i alt 14,4 mia. kr. til renoveringer af almene boliger i årene fra 2012 – 2016. Regeringen forventer at der renoveres ca. 40.000 boliger og at der skabes mere en 9000 jobs over tre år. Denne boligaftale, hilser TUN velkommen og det kan være med til at sætte gang i omsætningen hos trælastere og byggemarkeder på grund af øget beskæftigelse blandt håndværkere. Desuden er der her mulighed for at sikre energieffektive boliger. (**Læs aftalen her**)

- . Erhvervs- og byggestyrelsen skifter navn.-

Erhvervs- og Byggestyrelsen er sammen med Erhvervs- og Selskabsstyrelsen samt It- og Telestyrelsen 1. januar 2012 blevet til Erhvervsstyrelsen.

I forbindelse med regeringsskiftet blev det besluttet at slå Erhvervs- og Byggestyrelsen, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen samt It- og Telestyrelsen sammen til Erhvervsstyrelsen

- . Udspil om Skattereform: ”Danmark i arbejde”. –

Frem til 2022 hæves topskattegrænsen gradvist til 467.000 kr. Stigningen kommer ikke til at gælde for folkepensionister. For dem vil topskattegrænsen kun stige, som det allerede er vedtaget til 409.100 kr. i 2014.. Derudover vil regeringen fjerne iværksætterskatten, hæve beskæftigelsesfradraget, lukke smuthuller for østeuropæiske håndværksvirksomheder.

[Læs mere om reformudspillet her](#)

Læs TUNs reaktioner og artikler om diverse emner på vores hjemmeside.

www.TUN.dk